

Spørgsmål 172 og 173:

»172. Justitsministerens begrundelse for i »Notat om visse forfatnings- og menneskeretlige spørgsmål i forbindelse med Undervisningsministeriets lovforslag L 268 om bl.a. bortfald af økonomisk tilskud til Tvindskolerne« af 13. maj 1996 om, at fratagelsen af retten til at afholde folkeskolens afsluttende prøver ikke er ekspropriation, bedes uddybet, specielt ønskes en sammenligning mellem de kriterier for, hvornår der foreligger ekspropriation, som er nævnt i Justitsministeriets »Notat om, hvorvidt et forbud mod udlejning uden fører af busser indrettet til over 17 personer vil være ekspropriativt« af 21. maj 1996, sammenlignet med lovforslaget.

173. Der ønskes en uddybning af Justitsministeriets bemærkning på side 24 i »Notat om visse forfatnings- og menneskeretlige spørgsmål i forbindelse med Undervisningsministeriets lovforslag L 268 om bl.a. bortfald af økonomisk tilskud til Tvindskolerne« af 13. maj 1996 om, at Højesterets dom i Ugeskrift for Retsvæsen, side 321 H, danner grundlag for, at retten til at afholde folkeskolens afsluttende prøver ikke er beskyttet af grundlovens § 73?»

Svar:

1. Spørgsmålet om, hvorvidt en fratagelse af skolernes ret til at afholde folkeskolens afsluttende prøver indebærer ekspropriation, er behandlet under pkt. 5.3.2 i Justitsministeriets notat af 13. maj 1996 om visse forfatnings- og menneskeretlige spørgsmål i forbindelse med Undervisningsministeriets lovforslag L 268 om bl.a. bortfald af økonomisk tilskud til Tvindskolerne. Her hedder det bl.a. følgende:

»Forslaget om at fratage skolerne retten til at afholde folkeskolens afsluttende prøver indebærer efter Justitsministeriets opfattelse heller ikke en afståelse af en ret, der er beskyttet af grundlovens § 73. Der kan i den forbindelse

henvises til Højesterets dom i Ugeskrift for Retsvæsen (UfR) 1993, side 321 H, hvor det blev antaget, at Esbjerg Seminariums adgang til at drive virksomhed med uddannelse af lærere efter de regler, der gælder for privatseminarer, ikke kan anses for en rettighed, der nyder beskyttelse efter grundlovens § 73.«

Som det fremgår, er det Justitsministeriets opfattelse, at skolernes ret til at afholde de omhandlede prøver ikke er beskyttet af grundlovens § 73. Som det ligeledes fremgår, har Justitsministeriet ved sin vurdering bl.a. lagt vægt på Højesterets dom om Esbjerg Seminarium (Ugeskrift for Retsvæsen 1993, side 321). I dommen udtalte Højesteret bl.a. følgende:

»[Esbjerg Seminariums] adgang til at drive virksomhed med uddannelse af lærere efter de regler, der gælder for godkendte privatseminarer, herunder med hensyn til statens afholdelse af alle driftsudgifter, kan ikke anses for en rettighed, der nyder beskyttelse efter grundlovens § 73.

Bl.a. på denne baggrund er det fortsat Justitsministeriets opfattelse, at skolernes ret til at afholde folkeskolens afsluttende prøver ikke har en sådan karakter, at der er tale om »ejendom« i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i grundlovens § 73.

2. For så vidt angår det i spørgsmål 172 nævnte notat af 21. maj 1996 om ekspropriationsretlige spørgsmål i forbindelse med et påtænkt forbud mod udlejning af større busser uden fører, bemærkes det, at Justitsministeriet i denne sag har antaget, at den ret, der gribes ind i, er beskyttet af grundlovens § 73, jf. notatets pkt. 4.1. I modsætning til den foreliggende sag er spørgsmålet i sagen om udlejning af større busser således, om det påtænkte indgreb i en beskyttet rettighed indebærer afståelse i grundlovens forstand (og dermed ekspropriation), eller om der i stedet er tale om erstatningsfri regulering.